

Омельчак Ганна Володимирівна
*старший викладач кафедри менеджменту та туризму,
Комунальний заклад вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-439-2-23>

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Безбар'єрний туризм має велике значення не лише для економік країн вцілому, він має значення й для місцевих громад, оскільки він є наріжним каменем для сприяння інклюзивності та рівноправної участі в індустрії туризму. Визнаючи зростаючий глобальний акцент на інклюзивності, особливо для людей з різноманітними потребами, необхідно спрямовати увагу на вивчення багатогранного впливу безбар'єрний туризму на сталий розвиток місцевих громад України. Безбар'єрний туризм є невід'ємною складовою сучасної туристичної індустрії. Зростаюче визнання потреб та прав осіб що потребують безбар'єрності підштовхує світ туризму до створення середовища, яке було б доступним та придатним для всіх, незалежно від їхніх фізичних чи когнітивних особливостей [1]. Перехід до більш безбар'єрних подорожей був зумовлений збільшенням кількості людей що потребують безбар'єрності в Україні, перехід до інклювізації поєднанням популяризації, удосконалення законодавства та зміни очікувань туристів [2].

У 21-му столітті туризм став найбільш масштабною галуззю, що швидко розвивається [3]. Це безпрецедентне зростання стимулювало розвиток і використання різноманітних альтернативних форм туризму, кожна з яких характеризується своєю унікальною динамікою та пропозицією. Безбар'єрний туризм, визнаний альтернативною формою подорожей, який за останні роки набув популярності та актуальності [4].

Туризм є важливим сектором як джерело економіки для країни та її населення. Соціально-інклюзивне вдосконалення в галузі туризму може підвищити імідж України в інших країнах. В період глобалізації економіки розвиток безбар'єрного туристичного сектору стає більш важливим для покращення загального стану туризму України [2]. Основними акцентами для забезпечення розвитку безбар'єрного туризму України в умовах сьогодення мають стати:

1. Безбар'єрний дизайн у готелях і курортах. Принципи безбар'єрного дизайну стають стандартом в індустрії гостинності, гарантуючи доступність об'єктів для всіх гостей. Готелі та курорти, які приймають ці принципи, роблять подорожі комфортнішими та приємнішими для всіх.

2. Політика та адвокація мають вирішальне значення для розвитку безбар'єрного туризму. Уряди та організації в усьому світі приймають закони та просувають стандарти, щоб забезпечити доступність туристичних об'єктів і послуг.

3. Підвищення обізнаності та навчання. Обізнаність та навчання є ключовими для покращення доступності в туризмі. Туристичні компанії все більше навчають свій персонал потребам туристів що потребують безбар'єрності, забезпечуючи кращу підтримку та максимально користуючись доступними зручностями. На сьогодні для українських туристичних підприємств актуально впроваджувати широкі навчальні програми для своїх співробітників.

4. Розумні міста для безбар'єрних подорожей. Розумні міста лідирують у безбар'єрному туризмі завдяки інтеграції передових технологій для покращення досвіду подорожей для всіх. Ці міста використовують пристрої IoT (Інтернет речей), щоб надавати інформацію в реальному часі про доступні маршрути, варіанти транспорту та послуги. Такі інновації, як розумні світлофори, які подовжують час перетину для людей на інвалідних візках, і додатки, які направляють туристів із вадами зору, роблять міста більш зручними.

5. Удосконалення допоміжних технологій. Допоміжні технології стрімко розвиваються, надаючи більше можливостей для туристів, що потребують безбар'єрності. Такі інновації, як роботизовані

екзоскелети, передові засоби для пересування та допоміжні пристрої на основі ШІ, підвищують незалежність і комфорт.

6. Регенеративний та безбар'єрний туризм. Прагнення до регенеративного туризму перетинаються з ініціативами щодо безбар'єрності. Екологічні варіанти подорожей розроблено з урахуванням інклюзивності, наприклад електричні човни з доступом для інвалідних візків та екологічні готелі з універсальним дизайном номерів.

Безбар'єрний туризм має величезний потенціал для покращення досвіду людей що потребують безбар'єрності. У міру розвитку цих тенденцій індустрія туризму ставатиме більш інклюзивною, забезпечуючи кожному можливість досліджувати світ з легкістю та задоволенням. Впровадження цих змін не тільки принесе користь туристам з інвалідністю, їхнім родинам, супроводжувачам, тощо, але й покращить загальний досвід подорожі, роблячи місця призначення більш гостинними для всіх, та принесе економічні вигоди для України.

Список використаної літератури:

1. Маланчук Л., Омелянюк П. Зарубіжний досвід державного управління розвитком безбар'єрного туризму. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2023. No. (3(103)). P. 135–143. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/28797/1/Ve10313.pdf>

2. Омельчак Г. Туристична безбар'єрна інфраструктура України: стан, проблеми та перспективи розвитку. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2024. No. (3 (13)). P. 69–75. DOI: [https://doi.org/10.32782/2708-4949.3\(13\).2024.11](https://doi.org/10.32782/2708-4949.3(13).2024.11)

3. World Tourism Organization (UNWTO). URL: <https://www.unwto.org/>

4. Бенджамін С., Богтоун Е. та Лі М. За межами доступності: вивчення представлення людей з обмеженими можливостями в туристичних рекламних матеріалах. *Журнал сталого туризму*. 2021. No. 29 (3). P. 295–313. DOI: <https://doi/abs/10.1080/09669582.2020.1755295>